2022

İşgücü Piyasası Araştırmaları

Bilgi ve İletişim Sektörü Raporu

İŞKUR

Bu Rapor, yayımlanması esnasında meydana gelen 6 Şubat 2023 tarihli depremlerde hayatını kaybeden çalışma arkadaşlarımıza adanmıştır.

Abdurrahman DURMUŞ-Adıyaman

M. Fatih BAYIN-Adıyaman

Pınar TÜMSAVAŞ-Adıyaman

Zeynep ERDEM-Adıyaman

Hüsnü ÇELİK- Hatay

Kübra SARIHAN-Hatay

Ali YÜCE- Kahramanmaraş

Mehmet CEREN-Kahramanmaraş

Şerif KOYUNCU-Kahramanmaraş

Zeliha BOZOK-Kahramanmaraş

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER ii
TABLOLAR LİSTESİ iii
GRAFİKLER LİSTESİ iv
GİRİŞ 1
1. İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 3
   1.1. İşyeri Verileri 3
   1.2. Mevcut İstihdam Verileri 8
2. AÇIK İŞLER 11
3. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER (TGÇM) 18
4. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 23
5. ÇALIŞANLARDAKİ BECERİ EKSİKLİĞİNİN AÇIK İŞ VE TGÇM KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ ... 25
6. GELECEĞİN MESLEKLERİ 27
SONUÇ 29
EK: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 32

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi 13
Tablo 2: Açık İşlerde Talep Edilen Beceriler 14
Tablo 3: En Fazla Açık İş Olan Meslekler 16
Tablo 4: Yükseköğretim Mezunu Talep Edilen Açık İşlerde İlk 20 Meslek 17
Tablo 5: Meslek Grubuna Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 19
Tablo 6: Temininde Güçlük Çekilen Meslekler 20
Tablo 7: 20+ İşyerlerinde İllere Göre Açık İş ve TGÇM Sayıları 22
Tablo 8: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi ve Oranı (NİDO) 23
Tablo 9: Net İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 24
Tablo 10: Teknolojik Değişimlerin İstihdama Yansıması 24
Tablo 11: Açık İşi Olan İlk 5 Meslekteki Çalışanların Beceri Eksiklikliği 25
Tablo 12: Temininde Güçlük Çekilen İlk 5 Meslekteki Çalışanların Beceri Eksikliği 26

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: Çalışan Sayısına Göre İşyerlerinin Dağılımı 4
Grafik 2: Kısmi Zamanlı Çalışma, Vardiya ve İhracat Yapan İşyerlerinin Oranı 5
Grafik 3: Yatırım Planlayan İşyerlerinin Oranı 6
Grafik 4: AR-GE Çalışması Yapan İşyerlerinin Oranı 7
Grafik 5: E-Ticaret Yapan İşyeri Oranları 7
Grafik 6: Sektörlere Göre Kadın Çalışanların Oranı 9
Grafik 7: Çalışanların İşyeri Büyüklüklerine Göre Dağılımı 9
Grafik 8: Engelli İstihdam Eden İşyerlerinin Oranı 10
Grafik 9: Son 5 Yılın Açık İş Oranları (10+) 12
Grafik 10: İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşi Olan İşyeri Oranları 12
Grafik 11: İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 13
Grafik 12: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 15
Grafik 13: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 19
Grafik 14: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri 21
Grafik 15: Bilgi ve İletişim Sektöründe Geleceğin Meslekleri 28

GİRİŞ

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde eşleşmesi için öncelikle piyasanın ihtiyaçlarını belirlemek gerekmektedir. İŞKUR tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak farklı metodolojilerle devam eden İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA), 2011 yılının ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliğiyle sürdürülmektedir.

Araştırmanın temel amacı işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen sektörel ve mesleki değişim ile gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına ve bu verilere ihtiyaç duyacaklara bilgi üretmektir.

İşgücü Piyasası Araştırmasında telefon, e-posta ve yüz yüze görüşme yöntemleri kullanılarak, 1 milyon 575 bin 863 işyeri ile ilgili veri derlenmiştir. Bilgi ve iletişim sektöründe ise 2-9 çalışanı olan 15 bin 204, 10-19 çalışanı olan bin 937, 20+ çalışanı olan bin 860 olmak üzere toplam 19 bin 1 işyeri ile ilgili veri derlenmiştir. Çalışmada daha önceki yıllarda olduğu gibi 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri 77 ilde tam sayım 4 ilde örneklem yöntemi ile il düzeyi ve Türkiye geneli tahmin üretecek şekilde, 2-9 ve 10-19 çalışanı olan işyerleri örneklem yöntemiyle sadece Türkiye genelini tahmin edecek şekilde çalışma kapsamına dâhil edilmiştir.

Çalışma sonuçlarına göre Türkiye geneli ve il düzeyi raporlarının yanı sıra sektörel raporlar da hazırlanmıştır. Araştırma kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflamasına (NACE Rev 2.) göre; Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık, Kamu Yönetimi ve Savunma; Sosyal Güvenlik, Hane Halklarında İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan 2 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri örneklem çerçevesi olarak kabul edilmektedir. Bu çalışmada ise Bilgi ve İletişim sektörüne yönelik veriler değerlendirilmiştir.

2022 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

BİLGİ VE İLETİŞİM SEKTÖRÜ RAPORU

İşgücü Piyasası Araştırmalarının temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen sektörel ve mesleki değişim ile gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu kapsamda 2022 yılı İşgücü Piyasası Araştırması 18 Nisan – 27 Mayıs 2022 tarihleri arasında 2-9, 10-19 ve 20+ çalışanı olan işyerlerine soru formu uygulanarak gerçekleştirilmiştir.

Uluslararası sektörel ve mesleki sınıflandırmalar kullanılarak yapılmış olan bu araştırmada il düzeyinde sonuç alabilmek maksadıyla 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde örneklem yöntemiyle çalışma gerçekleştirilmiştir. Örneklem yapılan iller İstanbul, Ankara, İzmir ve Bursa'dır. 2-9 ve 10-19 çalışanı olan işyerlerinde ise ülke geneli için örneklem yöntemi kullanılmıştır. 2022 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 82 bin 450 işyerine soru formu uygulanmış; 1 milyon 575 bin 863 işyerine yönelik veri derlenerek 15 milyon 818 bin 958 çalışan tespit edilmiştir.

2022 yılı İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları kullanılarak Türkiye geneli ve il raporları dışında sektörel raporlar da oluşturulmuştur. Bu raporda Bilgi ve İletişim sektörü özelinde sonuçlar irdelenecektir. Bu sebeple rapor içerisinde Bilgi ve İletişim sektöründen bahsedilirken zaman zaman "sektör" ibaresi kullanılmıştır.

Bilgi ve İletişim sektörünün alt sektörleri içinde Yayımcılık Faaliyetleri; Sinema Filmi, Video ve Televizyon Programları Yapımcılığı, Ses Kaydı ve Müzik Yayımlama Faaliyetleri; Programcılık ve Yayıncılık Faaliyetleri; Telekominikasyon; Bilgisayar Programlama ve Danışmanlık, Bilgi Hizmet Faaliyetleri yer almaktadır. Özellikle raporda meslek bazında veriler incelenirken Bilgi ve İletişim sektörünün kapsamı dikkate alınmalıdır.

1. İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

2022 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında Bilgi ve İletişim sektöründe 19 bin 1 işyeri için veri derlenmiş olup, bu işyerlerinde toplam 312 bin 31 çalışan tespit edilmiştir. Araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 1,2'si, çalışanların yüzde 2'si Bilgi ve İletişim sektöründedir. İşyeri oranı çalışan oranına göre daha düşüktür. Bu sektör Türkiye işgücü piyasasında gelişime oldukça açık, önemli bir sektördür.

1.1. İşyeri Verileri

İşyeri verileri bölümünde Bilgi ve İletişim sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin özelliklerine ilişkin veriler ortaya konulacaktır. Aşağıdaki grafikte sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin büyüklüklerine göre dağılımı incelenmiştir.

Grafik 1: Çalışan Sayısına Göre İşyerlerinin Dağılımı

Kaynak: İPA 2022

Sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin yüzde 80'i 2-9 çalışanı olan işyerlerinden ve yüzde 10,2'si 10-19 çalışanı olan işyerlerinden oluşmaktadır. 20 ve daha fazla çalışanı olan işyeri sayısı ise toplam işyerleri içinde yüzde 9,8 oranında bulunmaktadır. Türkiye genelindeki işyerlerinin yüzde 86,3'ü 2-9 ve yüzde 7,3'ü 10-19 çalışanı olan işyerlerinden oluşmaktadır. Türkiye genelindeki 20+ çalışanı olan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki payı ise yüzde 6,3'tür. Türkiye genelinde faaliyet gösteren işyerleri için değerlendirme yapıldığında 2-9 çalışanı olan işyerlerinin ağırlığının Bilgi ve İletişim sektöründeki işyerlerinin oranından daha fazla olduğu görülmektedir. 10-19 ve 20+ çalışanı olan işyerlerinde ise tam tersi olarak Bilgi ve İletişim sektörünün ağırlığının Türkiye genelindeki 10-19 ve 20+ çalışanı olan işyerlerinin oranından daha fazla olduğu görülmektedir.

Grafik 2: Kısmi Zamanlı Çalışma, Vardiya ve İhracat Yapan İşyerlerinin Oranı

Kaynak: İPA 2022

Sektördeki ihracat yapan işyerlerinin oranı yüzde 12,6'dır. Bilgi ve İletişim sektörü bu alanda Türkiye geneline göre 6,4 puan daha yüksek bir orana sahiptir. Türkiye genelinde toplam işyerlerinin yüzde 6,2'si ihracat yapmaktadır. Sektörde işyeri büyüklüğü arttıkça ihracat yapma oranı da artmaktadır. Bu oran 2-9 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 10,6, 10-19 çalışanı olan işyerlerinde 17 ve 20+ çalışanı olan işyerleri için yüzde 21,7'dir.

Vardiyalı çalışma gerçekleştiren işyerleri ise sektördeki işyerlerinin yüzde 9,7'sini oluşturmaktadır. 2-9 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 8,7, 10-19 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 8 ve 20+ çalışanı olan işyerleri için yüzde 19,5'tir. Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapan işyerlerinin oranı yüzde 9,5 olarak gerçekleşmiştir.

Kısmi zamanlı çalışma gerçekleştiren işyerleri ise sektördeki işyerlerinin yüzde 16,3'ünü oluşturmaktadır. 2-9 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 14,2, 10-19 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 16,1, 20+ çalışanı olan işyerleri için yüzde 33,8'dir. Kısmi zamanlı çalışma yapma oranı, Türkiye geneline göre daha yüksektir. Türkiye genelinde kısmi zamanlı çalışma yapan işyerlerinin oranı yüzde 9,6 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 3: Yatırım Planlayan İşyerlerinin Oranı

Kaynak: İPA 2022

Sektörde işyerlerinin yüzde 13,8'i gelecek 1 yıl içinde yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 7,7 olarak gerçekleşmiştir. Ülke genelinde ve sektörde işyeri büyüklüğü arttıkça yatırım planlayan işyeri oranı artmaktadır. Sektörde, yatırım planlayan işyerlerinin yüzde 41,2'si ilave yatırım[1], yüzde 56,5'i teknolojik yatırım[2], yüzde 51,4'ü stratejik yatırım[3] yapacağını, yüzde 3,7'si diğer yatırım seçeneğini belirtmişlerdir.

[1] Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs. alımı veya kiralanmasıdır.
[2] Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi kapsamındaki yatırımlardır.
[3] İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetlerini içermektedir.

Grafik 4: AR-GE Çalışması Yapan İşyerlerinin Oranı

Kaynak: İPA 2022

Ülkemizde 2 ve üzeri çalışanı bulunan işyerleri içinde AR-GE çalışması yapan işyeri oranı en yüksek olan sektör yüzde 25,2 ile Bilgi ve iletişim sektörüdür. Türkiye genelinde ise AR-GE çalışması yapan işyerlerinin oranı yüzde 4,6 olarak gerçekleşmiştir.

Bilgi ve İletişim sektöründe işyeri büyüklüklerine göre bu oranlar incelendiğinde ise; işyeri büyüklüğü arttıkça AR-GE çalışması yapan işyeri oranının da yükseldiği görülmektedir. Sektörde AR-GE çalışması yapan işyerlerinin oranı; 2-9 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 22, 10-19 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 31,2 ve 20+ çalışanı olan işyerleri için yüzde 44,8 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 5: E-Ticaret Yapan İşyeri Oranları

Kaynak: İPA 2022

Bilgi ve İletişim sektöründe e-ticaret yapma oranı sektör büyüklüğüne paralel olarak artış göstermektedir. Sektörde bu oran; 2-9 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 20,2, 10-19 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 22,3 ve 20+ çalışanı olan işyerleri için yüzde 26 olarak gerçekleşmiştir. Bilgi ve iletişim sektörünün, e-ticaret yapan işyeri oranında sektörler arasında birinci sırada yer aldığı tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamındaki bütün sektörlerde 2 ve daha fazla çalışanı olan işyerlerinde e-ticaret yapan işverenler değerlendirildiğinde; işverenlerin sadece yüzde 8,6'sının e-ticaret yaptığı gözlemlenmiştir. En fazla e-ticaret yapan sektör yüzde 21 ile Bilgi ve İletişim sektörü iken en az e-ticaret yapan sektör yüzde 2,4 ile Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörüdür.

1.2. Mevcut İstihdam Verileri

Bu bölümde Bilgi ve İletişim sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinde istihdam edilenlere ilişkin verilere yer verilecektir. Sektördeki işyerlerinde toplam 312 bin 31 çalışan tespit edilmiştir. Çalışanların yüzde 67,5'i erkeklerden, yüzde 32,5'i ise kadınlardan oluşmaktadır. Türkiye genelinde toplam çalışan sayısı 15 milyon 818 bin 958 olarak tespit edilmiş olup, Türkiye genelinde toplam çalışanların yüzde 29,1'i kadınlardan oluşmaktadır. Bilgi ve İletişim sektöründe kadınların ağırlığı Türkiye geneline göre 3,4 puan daha fazladır. Sektörde çalışan her 3 kişiden yaklaşık olarak 1'i kadındır. Ayrıca, kadınların bu sektörde nitelikli işlerde çalışması sektörün kadın istihdamı açısından önemini daha da arttırmaktadır.

Grafik 6: Sektörlere Göre Kadın Çalışanların Oranı

Kaynak: İPA 2022

Grafikte sektörlere göre kadın çalışanların toplam çalışanlar içindeki oranları gösterilmiştir. Sektörde kadın çalışanların oranı yüzde 32,5 iken, Türkiye genelinde bu oran 29,1'dir. Sektörde kadın çalışan sayısı 101 bin 540 iken Türkiye genelinde bu sayı 4 milyon 603 bin 278'dir. Sektörde kadın çalışanların oranı ülke genelinin üzerindedir.

Grafik 7: Çalışanların İşyeri Büyüklüklerine Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2022

Bilgi ve İletişim sektöründeki çalışanların yüzde 44,6'sı 20+ çalışanı olan işyerlerindedir. Çalışanların yüzde 45,2'si 2-9 ve yüzde 10,2'si 10-19 çalışanı olan işyerlerinde çalışmaktadır. Türkiye genelinde ise 20+ çalışanı olan işyerlerindeki çalışanların toplam çalışanlar içindeki oranı yüzde 58,4 iken 2-9 çalışanı olan işyerleri için yüzde 33,2 ve 10-19 çalışanı olan işyerleri için yüzde 10,5'dir. Sektörde, Türkiye geneline göre 20+ çalışanı olan işyerlerinde çalışanların oranı azdır.

Grafik 8: Engelli İstihdam Eden İşyerlerinin Oranı

Kaynak: İPA 2022

Bilgi ve İletişim sektöründe işverenlerin yüzde 6'sı engelli çalıştırdığını beyan ederken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 3,6 olarak gerçekleşmiştir. Bilgi ve İletişim sektöründe engelli çalıştırma oranı Türkiye geneline göre oldukça yüksektir.

2. AÇIK İŞLER

Açık iş; o an piyasada işgücü talep eden işyerlerinin istihdam ihtiyacını sayı, meslek, beceri ve eğitim düzeyi ile ortaya koyan verilerdir. Araştırma kapsamındaki işyerlerine 2022 yılı 18 Nisan – 27 Mayıs tarihleri arasında ziyaret gerçekleştirildiği/formun doldurulduğu tarih itibariyle açık işlerinin bulunup bulunmadığı sorulmuştur. İşyerlerine bu soru kapsamında açık iş bulunan mesleklerin yanında bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, açık işlerinde engelli işgücü tercih edip etmeyecekleri, aranılan beceriler ve açık işlerini hangi kanallar ile aradıkları da sorulmuştur.

Araştırma kapsamında Bilgi ve İletişim sektöründe 19 bin 1 işyerinden 2 bin 695'inde çalışma döneminde açık iş olduğu tespit edilmiş olup, bu işyerlerinin toplam 11 bin 560 kişilik açık işi olduğu bilgisi alınmıştır. Sektörde açık iş oranı 2,5 olup bu oran Türkiye genelinin 0,4 puan üzerindedir.

Grafik 9: Son 5 Yılın Açık İş Oranları (10+)

Kaynak: İPA 2022

Bilgi ve İletişim sektöründeki 10 ve üzeri çalışanı olan işyerlerinin son beş yıldaki açık iş oranları incelendiğinde 2018 yılından 2020 yılına kadar bir düşüş yaşandığı görülmektedir. 2021 yılından itibaren ise açık iş oranında bir artış görülmektedir.

Grafik 10: İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşi Olan İşyeri Oranları

Kaynak: İPA 2022

İşyeri büyüklüklerine göre değerlendirildiğinde ise 2-9 çalışanı olan işyerlerinin yüzde 11 ve 10-19 çalışanı olan işyerlerinin yüzde 21,7'sinde açık iş bulunmakta iken 20+ çalışanı olan işyerlerinin yüzde 32,3'ünde açık iş bulunmaktadır. İşyeri büyüklüğü arttıkça açık işi olan işyeri oranı da artmaktadır.

Grafik 11: İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

Kaynak: İPA 2022

Grafikte işverenlerin açık işlerinde cinsiyet tercihleri yansıtılmıştır. Sektörde 2+ çalışanı olan işyerlerinden alınan açık işin yüzde 91,9'unda cinsiyet tercihinde bulunulmamıştır. En çok kadın işgücü tercihinin 2-9 çalışanı olan işyerlerinde olduğu görülmektedir. 2-9 çalışanı olan işyerlerinde açık işlerin yüzde 4,9'unda ve 10-19 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 1,4'ünde kadın işgücü tercihinde bulunulmuşken, bu oran 20+ çalışanı olan işyerlerinde yüzde 2,6 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 1: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Eğitim Seviyesi	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Lise Altı	0,2%	16,0%	0,1%	0,7%
Çıraklık	0,0%	5,5%	0,0%	0,2%
Genel Lise	22,4%	30,1%	10,3%	11,6%
Meslek Lisesi	0,5%	16,8%	35,4%	33,2%
Meslek Yüksekokulu	35,4%	3,0%	6,2%	7,2%
Lisans	38,6%	11,2%	40,9%	39,6%
Lisansüstü	0,9%	4,6%	2,0%	2,0%
Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum	2,0%	12,9%	5,2%	5,4%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2022

Tabloda işverenlerin cinsiyet kırılımına göre açık işlerinde hangi eğitim düzeyini talep ettikleri gösterilmiştir. Bilgi ve İletişim sektöründe 2+ çalışanı olan işyerlerinden alınan açık

işlerin yüzde 39,6'sında lisans eğitim düzeyi talep edilmektedir. Bu eğitim düzeyinden sonra en çok talep edilen eğitim düzeyi ise yüzde 33,2 ile meslek lisesi eğitimidir. Üçüncü sırada talep edilen eğitim düzeyi yüzde 10,9 ile genel lise eğitim düzeyidir.

Türkiye genelindeki açık işlerin yüzde 37,6'sında işverenler herhangi bir eğitim düzeyi aramamaktadır. En çok talep edilen eğitim düzeyi ise yüzde 21,4 ile genel lise eğitimi iken, bunu yüzde 17 ile lise altı eğitimi takip etmektedir. Bilgi ve İletişim sektöründeki açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi Türkiye genelinin oldukça üzerindedir.

Sektörde, açık işlerde talep edilen eğitim düzeyleri cinsiyet özelinde değerlendirildiğinde; kadın işgücü tercihlerinde yüzde 38,6 ile lisans eğitim düzeyi, erkek işgücü tercihlerinde ise yüzde 30,1 ile genel lise eğitim düzeyi talep edilmektedir. Sektörde cinsiyet bazında ayrım yapılmadığı açık işler için ise yüzde 40,9 oranında lisans eğitim düzeyi talep edilmektedir.

Tablo 2: Açık İşlerde Talep Edilen Beceriler

Beceriler	2-9	10-19	20+	Genel Toplam
İletişim ve İfade Yeteneği	1	3	4	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	1	1	2
Analitik Düşünebilme	7	2	2	3
İş Tecrübesi	3	5	5	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	5	7	3	5
Bilgisayar Kullanımı	6	4	6	6
Takım Çalışması	4	8	8	7
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	8	6	9	8
Yabancı Dil	9	9	7	9
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	-	10	10	10

Kaynak: İPA 2022

Bilgi ve İletişim sektöründe tespit edilen tüm açık işler için talep edilen beceriler sıralandığında ilk sırada İletişim ve İfade Yeteneği, ikinci sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, üçüncü sırada ise Analitik Düşünebilme becerileri bulunmaktadır. İşyeri büyüklüklerine göre becerilerin sıralamasına bakıldığında ise 2-9 çalışanı olan işyerlerinde ilk üç sırada İletişim ve İfade Yeteneği, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve İş Tecrübesi becerileri gelmektedir. 10-19 çalışanı olan işyerlerinde ilk üç sırada ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Analitik Düşünebilme ve İletişim ve İfade Yeteneği becerileri gelmektedir. Sektörde açık işler için talep edilen beceriler incelendiğinde Türkiye

geneli ile farklı bir eğilime sahip olduğu görülmektedir. Ancak Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi sektörde olduğu gibi Türkiye genelinde de ilk üç sırada yer almaktadır.

Grafik 12: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2022

İşverenlerin açık işleri için kullandıkları arama kanalları, işyeri büyüklüklerine göre önemli ölçüde farklılaşmaktadır. Sektörde İnternet Sosyal Medya Aracılığıyla arama kanalı en fazla tercih edilen arama kanalı olarak ortaya çıkmıştır. Başka bir ifadeyle Bilgi ve İletişim sektöründeki açık işlerde her 10 kişiden 6'sı İnternet Sosyal Medya Aracılığıyla aranmaktadır. Sektörde, ikinci sırada İŞKUR kullanılmaktadır; üçüncü sırada ise Kendi Çalışanları Aracılığıyla seçeneği gelmektedir.

Tablo 3: En Fazla Açık İş Olan Meslekler

Meslekler	Açık İş Sayısı
Yazılım Geliştiricisi	1.842
Bilgisayar Mühendisi	850
Yazılım Mühendisi	645
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	419
Tele-Satış Elemanı	419
Yazılım Destek Uzmanı	343
Bilgi İşlem Destek Elemanı	320
Pazarlamacı	289
Elektronik Mühendisi (Genel)	218
Yazılım Uygulama ve Destek Elemanı	149
Bilişim Personeli	147
Mobil Yazılım Geliştirme Uzmanı	101
Satış Danışmanı/Uzmanı	91
Video Montaj ve Efekt Uzmanı	88
Bilgi Teknoloji Danışmanı	74
Bilgisayar Teknisyeni	70
Bilgisayar Destekli Grafik Tasarım Operatörü	70
Satış Destek Personeli	70
Halkla İlişkiler ve Tanıtım Elemanı/Uzmanı	70
Büro İşçisi	70
Diğer Meslekler	5.215
Genel Toplam	**11.560**

Kaynak: İPA 2022

Tabloda Bilgi ve İletişim sektöründen alınan açık işler içinde ilk 20'de bulunan meslekler belirtilmiştir. Sektörde 11 bin 560 kişilik açık iş tespit edilmiş olup bu açık işler 149 farklı meslekte bulunmaktadır. 1.842 kişilik açık işle ilk sırada Yazılım Geliştiricisi, 850 kişilik açık işle ikinci sırada Bilgisayar Mühendisi ve üçüncü sırada 645 açık işle Yazılım Mühendisi meslekleri yer almıştır.

Tablo 4: Yükseköğretim Mezunu Talep Edilen Açık İşlerde İlk 20 Meslek

Meslekler	Açık İş Sayısı
Yazılım Geliştiricisi	1.332
Bilgisayar Mühendisi	850
Yazılım Mühendisi	500
Yazılım Destek Uzmanı	341
Pazarlamacı	279
Elektronik Mühendisi (Genel)	218
Tele-Satış Elemanı	209
Bilgi İşlem Destek Elemanı	172
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	152
Yazılım Uygulama ve Destek Elemanı	149
Mobil Yazılım Geliştirme Uzmanı	101
Bilgi Teknoloji Danışmanı	74
Bilgisayar Destekli Grafik Tasarım Operatörü	70
Satış Destek Personeli	70
Proje Yöneticisi	54
Grafik Tasarımcısı	51
İş Analisti	51
Elektrik - Elektronik Mühendisi	48
Yazılım ve Veri Tabanı Uzmanı	47
Bilgi İşlem Destek Uzmanı	37
Diğer Meslekler	837
Genel Toplam	5.642

Kaynak: İPA 2022

Tabloda Bilgi ve İletişim sektöründe tespit edilen açık işlerin eğitim düzeylerine göre incelenmesi sonucu işverenler tarafından yükseköğretim mezunu talep edilen açık işler görülmektedir. Sektörde yükseköğretim mezunu için 5 bin 642 kişilik açık iş tespit edilmiştir. İşverenlerin meslek yüksekokulu, lisans ve lisans üstü seviyesinde işgücünü tercih ettikleri açık iş pozisyonları için ilk sırada aradıkları meslek ise 1.332 kişi ile Yazılım Geliştiricisi olmuştur. İkinci sırada 850 kişilik açık iş ile Bilgisayar Mühendisi, üçüncü sırada ise 500 kişilik açık iş ile Yazılım Mühendisi yer almaktadır.

3. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER (TGÇM)

Araştırma kapsamında işverenlere son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektiği ve bunun nedenleri sorulmuştur. İşverenlerin istihdam ettikleri kişi ve işyerlerindeki açık pozisyon bilgisi kadar aradığı elemanları bulmada yaşadığı problem ve sıkıntılara ilişkin bilgi de çok önemlidir. Çalışan sayısı ve açık iş sayısı ile işverenlerin mevcut durumları tespit edilirken, temininde güçlük çekilen mesleklerin belirlenmesi ile işverenlerin karşılamakta zorlandığı meslekler ortaya konulmaktadır. Temininde güçlük çekilen mesleklerin araştırma döneminde karşılanmış veya karşılanmamış olmasının çalışma açısından bir önemi bulunmamaktadır. Çalışma kapsamında amaç işgücü piyasasında temininde güçlük çekilen meslekleri ve nedenlerini tespit etmektir.

Bu bölümde Bilgi ve İletişim sektöründe işverenlerin eleman temininde güçlük çektikleri kişi sayıları meslek ayrıntısında incelenecektir.

Grafik 13: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

Kaynak: İPA 2022

Bilgi ve İletişim sektöründeki işyerlerinin 2 bin 544'ünde son 1 yılda eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Sektörde 2-9 çalışanı olan işyerlerinin yüzde 11,9'unun, 10-19 çalışanı olan işyerlerinin yüzde 19,3'ünün, 20+ çalışanı olan işyerlerinin yüzde 19,2'sinin ve toplamda ise yüzde 13,4'ünün eleman temininde güçlük çektikleri tespit edilmiştir. Sektörde eleman temininde güçlük çeken toplam işyeri oranı, yüzde 8,3 olan Türkiye geneline göre daha yüksek oranda gerçekleşmiştir.

Tablo 5: Meslek Grubuna Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Meslek Grupları	2-9	10-19	20+	Genel Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	558	18	97	673
Hizmet ve Satış Elemanları	209	210	108	527
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	-	18	14	32
Profesyonel Meslek Mensupları	3.557	821	1.524	5.903
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	70	37	7	113
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	837	173	182	1.192
Yöneticiler	-	-	15	15
Genel Toplam	**5.231**	**1.278**	**1.947**	**8.456**

Kaynak: İPA 2022

Bilgi ve İletişim sektöründe 2 bin 554 işyerinde 4 bin 712 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Toplam temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 61,9'u 2-9 çalışanı olan işyerlerinde bulunmaktadır ve temininde güçlük çekilen kişi sayısı 5 bin 231'dir. Toplam temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 15,1'i 10-19 çalışanı olan işyerlerinde bulunmaktadır ve 1.248 kişinin temininde güçlük çekilmiştir. Bu oranlar 20+ çalışanı olan

işyerlerinde yüzde 23 olup temininde güçlük çekilen kişi sayısının ise 1.947 olduğu görülmektedir.

Sektörde meslek grubuna göre temininde güçlük çekilen toplam 8 bin 456 kişinin 5 bin 903'ünün Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda olduğu görülmektedir. İkinci sırada ise Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunun olduğu tespit edilmiştir. Ülke geneli eleman temininde güçlük çekilen meslek gruplarına baktığımızda ise Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar yüzde 30,2 ile ilk sırada, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar yüzde 24 ile ikinci sırada yer almaktadır.

Tablo 6: Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

2-9	10-19	20+	Genel Toplam
Yazılım Geliştiricisi	Yazılım Geliştiricisi	Yazılım Geliştiricisi	Yazılım Geliştiricisi
Bilgisayarlı Muhasebe Elemanı	Tele-Satış Elemanı	Bilgisayar Mühendisi	Bilgisayar Mühendisi
Bilgisayar Mühendisi	Yazılım Mühendisi	Yazılım Mühendisi	Yazılım Mühendisi
Pazarlamacı	Bilgisayar Mühendisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Tele-Satış Elemanı
İş Analisti	Web ve Çoklu Ortam Geliştiricisi	Kapıdan Kapıya Satış Temsilcisi	Bilgisayarlı Muhasebe Elemanı
Yazılım Mühendisi	Bilişim Teknolojileri Teknisyeni	Satış Görevlisi	Pazarlamacı
Yönetim Bilişim Sistemleri Uzmanı	Elektronik Haberleşme Teknisyeni	Grafik Tasarımcısı	Yazılım Destek Uzmanı
Yazılım Destek Uzmanı	Diğer Teknik Hizmet Personeli	Yazılım Destek Uzmanı	İş Analisti
Tele-Satış Elemanı	Bilgisayar Teknik Servisçisi/Bilgisayar Donanım Teknisyeni	Yazılım Test Edicisi	Yönetim Bilişim Sistemleri Uzmanı
Ar-ge Elemanı	Beden İşçisi (Temizlik)	İş Analisti	Bilgi İşlem Destek Uzmanı

Kaynak: İPA 2022

Tabloda sektörde temininde güçlük çekilen ilk 10 mesleğe yer verilmiştir. İlk sırada Yazılım Geliştiricisi, daha sonra sırasıyla Bilgisayar Mühendisi, Yazılım Mühendisi ve Tele-Satış Elemanı meslekleri olduğu görülmektedir.

Grafik 14: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Kaynak: İPA 2022

Bilgi ve İletişim sektöründe temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 86,8'inin Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması nedeninden kaynaklandığı tespit edilmiştir. Bu oran Türkiye genelinin 5,8 puan üzerinde gerçekleşmiştir. Daha sonra yüzde 84,7 ile Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması ve yüzde 67 ile Bu Meslekte İşe Yeterli Başvuru Yapılmaması nedenleri ön plana çıkmıştır.

Türkiye genelinde bütün sektörlerde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ise ilk sırada Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. İkinci sırada ise Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir.

Tablo 7: 20+ İşyerlerinde İllere Göre Açık İş ve TGÇM Sayıları

İl	Açık İş	TGÇM
İstanbul	2.139	1.287
Ankara	360	242
İzmir	173	103
Kocaeli	74	60
Bursa	46	52
Antalya	39	33
Sakarya	28	10
Adana	26	20
Samsun	25	7
Kayseri	16	9
Çanakkale	15	-
Aydın	12	3
Manisa	11	30
Mersin	10	-
Malatya	10	5
Gaziantep	10	20
Trabzon	8	10
Denizli	7	7
Konya	7	5
Yalova	7	5
Eskişehir	7	10
Van	6	13
Bilecik	5	-
Diğer İller	12	14
Genel Toplam	**3.053**	**1.947**

Kaynak: İPA 2022

Tabloda 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerlerinde, illere göre açık iş ve temininde güçlük çekilen kişi sayıları verilmektedir. Hem açık iş hem de temininde güçlük çekilen kişi sayılarında ilk sırada İstanbul, ikinci sırada Ankara ve üçüncü sırada İzmir gelmektedir.

4. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Çalışma kapsamında hangi mesleklerde ve hangi sektörlerde istihdamın nasıl değişeceğini tahmin etmek amaçlanmıştır. Bu bağlamda işverenlerden bir yıl sonraki istihdam değişimlerini meslek düzeyinde tahmin etmeleri istenmiştir. Bilgi ve İletişim sektöründe 2023 yılı Mayıs sonu itibariyle istihdamın ne yönde değişeceği tespit edilmeye çalışılmıştır.

Tablo 8: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi ve Oranı (NİDO)

Sektör	Net İstihdam Değişimi	NİDO (%)
Gayrimenkul faaliyetleri	12.075	12,7%
Bilgi ve İletişim	**26.679**	**8,6%**
Diğer hizmet faaliyetleri	15.790	5,6%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	64.560	5,4%
İmalat	235.696	5,2%
İnşaat	69.300	4,6%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	3.728	4,4%
Toptan ve perakende ticaret	142.316	4,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	42.528	4,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	6.021	4,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	24.481	3,7%
Ulaştırma ve depolama	39.176	2,9%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2.025	2,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	10.904	2,5%
Eğitim	8.046	2,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	3.647	1,7%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1.117	0,9%
Türkiye Geneli	**708.088**	**4,5%**

Kaynak: İPA 2022

Bilgi ve İletişim sektörü, net istihdam değişim oranı bakımından en çok artış gösteren ikinci sektördür. Sektör, net istihdam değişiminde yüzde 8,6 ile Türkiye genelinin üstünde kalmaktadır. Bilgi ve İletişim sektöründe bir yıl içinde 26 bin 679 kişilik istihdam artışı beklenmektedir. Bilgi ve İletişim sektörü bu bakımdan da Türkiye ekonomisi için önemli bir yere sahiptir.

Tablo 9: Net İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Diğer Stok Memurları	Abone İşleri Memuru
Yazılım Geliştiricisi	Oyun Geliştirme Uzmanı
Yazılım Mühendisi	Pazarlama Uzmanı
Bilgisayar Mühendisi	Satış Temsilcisi/Plasiyer
Diğer Teknik Hizmet Personeli	Tasarım Uygulama Teknisyeni

Kaynak: İPA 2022

Tabloda net istihdam artışının ve azalışının beklendiği meslekler verilmiştir. Bilgi ve İletişim sektöründe istihdam artışının beklendiği ilk beş sırada; Diğer Stok Memurları, Yazılım Geliştiricisi, Yazılım Mühendisi, Bilgisayar Mühendisi ve Diğer Teknik Hizmet Personeli meslekleri gelmektedir. İstihdam azalışının beklendiği meslekler ise Abone İşleri Memuru, Oyun Geliştirme Uzmanı, Pazarlama Uzmanı, Satış Temsilcisi/Plasiyer ve Tasarım Uygulama Teknisyeni olarak beklenmektedir.

Tablo 10: Teknolojik Değişimlerin İstihdama Yansıması

Teknolojik Değişimlerin İstihdama Yansıması	Bilgi ve İletişim	Türkiye
Fikrim yok	49,0%	51,0%
İstihdamı arttıracaktır	28,3%	14,3%
İstihdamı azaltacaktır	8,8%	11,0%
İstihdamı değiştirmez	13,9%	23,7%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2022

Gelecek 10 yıl içinde teknolojik değişim ya da dönüşümün istihdama yansıma oranlarında fikrim yok diyen işverenlerin oranı yüzde 49 iken Türkiye genelinde bu oran yüzde 51'dir. Dikkat çeken en önemli veri, sektörde teknolojik değişim ya da dönüşümün istihdamı artıracağını düşünen işveren sayısı oransal olarak Türkiye genelinin yaklaşık iki katıdır. Bu durum Bilgi ve İletişim sektörünün teknolojik dönüşümden daha fazla etkilendiğini göstermesi açısından önemli bir bulgudur.

5. ÇALIŞANLARDAKİ BECERİ EKSİKLİĞİNİN AÇIK İŞ VE TGÇM KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Bilgi ve İletişim sektöründe işverenlerin çalışanlarında en fazla gördüğü beceri eksikliği Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe iken diğer beceri eksiklikleri sırası ile Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Analitik Düşünebilme, Takım Çalışması, İş Tecrübesi, Yabancı Dil, İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü, İletişim ve İfade Yeteneği, Bilgisayar Kullanımı ve Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olarak tespit edilmiştir.

Tablo 11: Açık İşi Olan İlk 5 Meslekteki Çalışanların Beceri Eksiklikliği

Meslekler	Eksik Beceri-1	Eksik Beceri-2	Eksik Beceri-3
Yazılım Geliştiricisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	Analitik Düşünebilme
Bilgisayar Mühendisi	İletişim ve İfade Yeteneği	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	İş Tecrübesi
Yazılım Mühendisi	İletişim ve İfade Yeteneği	Analitik Düşünebilme	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	İletişim ve İfade Yeteneği
Tele-Satış Elemanı	İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	Takım Çalışması	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe

Kaynak: İPA 2022

Bu tabloda, sektörde en fazla açık işi olan ilk beş meslek dikkate alınmıştır. Bu beş meslekte, işverenlerin mevcut çalışanlarında görmüş oldukları beceri eksikliklerinin neler

olduğu ortaya konulmuştur. Buna göre sektörde en fazla açık işi olan Yazılım Geliştiricisi mesleğinde işverenler, mevcut çalışanlarında sırasıyla Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Analitik Düşünebilme becerilerinin eksik olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 12: Temininde Güçlük Çekilen İlk 5 Meslekteki Çalışanların Beceri Eksikliği

Meslekler	Eksik Beceri-1	Eksik Beceri-2	Eksik Beceri-3
Yazılım Geliştiricisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	Analitik Düşünebilme
Bilgisayar Mühendisi	İletişim ve İfade Yeteneği	İş Tecrübesi	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe
Yazılım Mühendisi	İletişim ve İfade Yeteneği	Analitik Düşünebilme	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme
Yazılım Destek Uzmanı	İletişim ve İfade Yeteneği	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması
İş Analisti	Analitik Düşünebilme	İletişim ve İfade Yeteneği	Takım Çalışması

Kaynak: İPA 2022

Yukarıdaki tabloda Bilgi ve İletişim Sektöründe temininde güçlük çekilen ilk beş meslek verilmiştir. İşverenlerin bu mesleklerde çalışanlarında gördükleri beceri eksiklikleri birlikte değerlendirildiğinde ikinci sırada yer alan Bilgisayar Mühendisi mesleğinde İletişim ve İfade Yeteneği, İş Tecrübesi ile Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ön plana çıkan beceri eksiklikleri olmuştur.

6. GELECEĞİN MESLEKLERİ

İşgücü Piyasası Araştırması'nda son beş yıldır işverenlere geleceğin meslekleri kapsamında sorular yöneltilmektedir. Bu çerçevede işverenlere sektörlerinde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündükleri mesleklerin neler olduğu sorulmuştur. Bu kapsamda sektöre ve işyeri büyüklüklerine ilişkin metin haritaları elde edilmiştir. Haritada yer alan büyük puntolu meslekler işverenlerin en çok dile getirdikleri meslekler iken daha küçük puntolu meslekler ise daha az dile getirilenler olmuştur.

Grafik 15: Bilgi ve İletişim Sektöründe Geleceğin Meslekleri

Bilgi ve İletişim sektöründe gelecek 10 yıl içerisinde öne çıkması beklenen ilk beş meslek; Yazılım Mühendisi, Bilgisayar Mühendisi, Yazılım ve Veri Tabanı Uzmanı, Veri Tabanı Mühendisi ve Siber Güvenlik Uzmanı meslekleridir.

SONUÇ

Bilgi ve İletişim sektörü raporu, 18 Nisan – 27 Mayıs 2022 tarihleri arasında gerçekleştirilen 2022 yılı İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarından derlenerek yazılmıştır. Bu rapor sektörün mevcut durumunu, istihdam yapısını, ihtiyaçlarını ve gelecek dönem istihdam eğilimlerini içeren bilgiler vermektedir.

2022 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında Bilgi ve İletişim sektöründe 19 bin 1 işyeri için veri derlenmiş olup, bu işyerlerinde toplam 312 bin 31 çalışan tespit edilmiştir. İşyerlerinin yüzde 1,2'si, çalışanların ise yüzde 2'si Bilgi ve İletişim sektöründedir. Sektördeki işyeri oranı çalışan oranına göre daha düşüktür. Sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin yüzde 80'i 2-9 çalışanı olan işyerlerinden ve yüzde 10,2'si 10-19 çalışanı olan işyerlerinden oluşmaktadır. 20 ve daha fazla çalışanı olan işyeri sayısı ise toplam işyerleri içinde yüzde 9,8 seviyesindedir.

Türkiye genelindeki bütün işyerlerinin yüzde 6,2'si ihracat yapmaktadır. Sektörde ihracat yapan işyerlerinin oranı ise yüzde 12,6'dır. Bilgi ve İletişim sektörü bu alanda Türkiye geneline göre 6,4 puan daha yüksek bir orana sahiptir. Sektörde işyeri büyüklüğü arttıkça ihracat yapma oranı da artmaktadır.

Sektördeki işyerlerinin yüzde 13,8'i gelecek 1 yıl içinde yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 7,7 olarak gerçekleşmiştir. Sektörde, yatırım planlayan işyerlerinin yüzde 41,2'si ilave yatırım, yüzde 56,5'i teknolojik yatırım, yüzde 51,4'ü stratejik yatırım yapacağını, yüzde 3,7'si ise diğer yatırım seçeneğini belirtmişlerdir.

Ülkemizde 2 ve üzeri çalışanı bulunan işyerleri içinde; AR-GE çalışması yapan işyeri oranı en yüksek olan sektör yüzde 25,2 ile Bilgi ve İletişim sektörüdür. Türkiye genelinde ise AR-GE çalışması yapan işyerlerinin oranı yüzde 4,6 olarak gerçekleşmiştir. Sektörde AR-GE çalışması yapan işyerlerinin oranı; 2-9 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 22, 10-19 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 31,2 ve 20+ çalışanı olan işyerleri için yüzde 44,8 olarak gerçekleşmiştir.

Bilgi ve İletişim sektöründe e-ticaret yapan işyeri oranı çalışan sayısı ile paralel olarak artış göstermektedir. Sektörde bu oran; 2-9 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 20,2, 10-19 çalışanı olan işyerlerinde yüzde 22,3 ve 20+ çalışanı olan işyerleri için yüzde 25 olarak gerçekleşmiştir.

Bilgi ve İletişim sektörünün, bütün sektörler arasında en fazla e-ticaret yapan sektör olduğu tespit edilmiştir.

Türkiye genelinde toplam çalışan sayısı 15 milyon 818 bin 958 olarak tespit edilmiş olup, toplam çalışanların yüzde 29,1'i kadınlardan oluşmaktadır. Sektördeki işyerlerinde ise toplam 312 bin 31 çalışan tespit edilmiştir. Çalışanların yüzde 67,5'i erkeklerden, yüzde 32,5'i ise kadınlardan oluşmaktadır. Bilgi ve İletişim sektöründe kadınların ağırlığı Türkiye geneline göre 3,4 puan daha fazladır.

Bilgi ve İletişim sektöründeki çalışanların yüzde 44,6'sı 20+ çalışanı olan işyerlerinde çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 45,2'si 2-9 ve yüzde 10,2'si 10-19 çalışanı olan işyerlerinde çalışmaktadır. Türkiye genelinde ise 20+ çalışanı olan işyerlerindeki çalışanların toplam çalışanlar içindeki oranı yüzde 56,3 iken; 2-9 çalışanı olan işyerleri için yüzde 33,2 ve 10-19 çalışanı olan işyerleri için yüzde 10,5'tir.

Bilgi ve İletişim sektöründe 19 bin 1 işyerinden 2 bin 695'inde çalışma döneminde açık iş olduğu tespit edilmiş olup, bu işyerlerinden toplam 11 bin 560 kişilik açık iş olduğu bilgisi alınmıştır. Bilgi ve İletişim sektöründeki işyerlerinin son beş yıldaki açık iş oranları incelendiğinde; 2018 yılından 2020 yılına kadar düşüş yaşandığı, 2021 yılından itibaren ise artış olduğu görülmektedir.

Bilgi ve İletişim sektöründe tespit edilen tüm açık işler için talep edilen beceriler sıralandığında ilk sırada İletişim ve İfade Yeteneği, ikinci sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, üçüncü sırada ise Analitik Düşünebilme bulunmaktadır. İşyeri büyüklüklerine göre ise 2-9 çalışanı olan işyerlerinde ilk üç sırada İletişim ve İfade Yeteneği, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve İş Tecrübesi becerileri gelmektedir. 10-19 çalışanı olan işyerlerinde ilk üç sırada ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Analitik Düşünebilme ve İletişim ve İfade Yeteneği becerileri gelmektedir.

Sektörde 11 bin 560 kişilik açık iş tespit edilmiş olup bu açık işler 149 farklı meslekte bulunmaktadır. 1.842 kişilik açık işle birinci sırada Yazılım Geliştiricisi, 850 kişilik açık işle ikinci sırada Bilgisayar Mühendisi ve üçüncü sırada 645 açık işle Yazılım Mühendisi meslekleri yer almıştır.

Bilgi ve İletişim sektöründeki işyerlerinin 2 bin 544'ünde son 1 yılda eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Sektörde 2-9 çalışanı olan işyerlerinin yüzde 11,9'unun, 10-19 çalışanı olan işyerlerinin yüzde 19,3'ünün, 20+ çalışanı olan işyerlerinin yüzde 19,2'sinin ve toplamda ise yüzde 13,4'ünün eleman temininde güçlük çektikleri tespit edilmiştir. Sektörde eleman temininde güçlük çeken toplam işyeri oranı, yüzde 8,3 olan Türkiye geneline göre daha yüksek oranda gerçekleşmiştir.

Sektörde meslek grubuna göre temininde güçlük çekilen toplam 8 bin 456 kişinin 5 bin 903'ünün (% 69,8) Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda olduğu görülmektedir. İkinci sırada ise Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunun olduğu tespit edilmiştir. Sektörde temininde güçlük çekilen mesleklerde ilk sırada Yazılım Geliştiricisi mesleğinin geldiği daha sonra sırası ile Bilgisayar Mühendisi, Yazılım Mühendisi ve Tele-Satış Elemanı mesleklerinin geldiği görülmektedir.

Bilgi ve İletişim sektöründe istihdam artışının beklendiği ilk beş sırada yer alan meslekler; Diğer Stok Memurları, Yazılım Geliştiricisi, Yazılım Mühendisi, Bilgisayar Mühendisi ve Diğer Teknik Hizmet Personeli meslekleridir. İstihdam azalışının beklendiği meslekler ise Abone İşleri Memuru, Oyun Geliştirme Uzmanı, Pazarlama Uzmanı, Satış Temsilcisi/Plasiyer ve Tasarım Uygulama Teknisyeni olarak beklenmektedir.

EK: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

2022 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan İşgücü Piyasası Araştırması (İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörel bazda ihtiyaçların belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1. Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak maksadıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu İle İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. İlgili Kanun uyarınca şahsınıza ait bu bilgiler idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistiki maksadı dışında kullanılamaz.

2-Türkiye İş Kurumu Kanunu gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içerisinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 8.030TL (sekizbinotuzlira) İdari Para Cezası verilir.

3-İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. Bu maddeye aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136'ncı maddesi hükümleri uygulanır.

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe yetkilileri tarafından doldurulması gerekmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

İşyerinin Yasal Unvanı :.....

İşyeri ile İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
a) İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
b) İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?		
c) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
d) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışma yapılıyor mu?		
e) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapılıyor mu?		
f) Engelli istihdam ediyor musunuz?		

1) Gelecek bir yıl içinde ilinizde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 2'ye geçiniz. Hayır ise, soru 3'e geçiniz.)

Evet ( ) Hayır ( )

2) Yatırımla İlgili Bilgiler

Yatırımın Türünü Belirtiniz.

İlave Yatırım ( ) Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs. alımı veya kiralanması
Teknolojik Yatırım ( ) Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi
Stratejik Yatırım ( ) İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
Diğer ( ) .....

3) İşyerinizde toplam kaç çalışanınız bulunmaktadır?

Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

4) Çalışanlarınızda eksikliğini duyduğunuz bilgi ve beceriler var mıdır?
Evet ( ) (5.soruya geçiniz.) Hayır ( ) (6. soruya geçiniz.)

5) Çalışanlarınızda eksikliğini duyduğunuz bilgi ve becerileri belirtiniz.

Çalışanın Mesleği	Talep Edilen Bilgi ve Beceriler * a) Bilgisayar kullanımı b) Analitik Düşünebilme c) İletişim ve ifade yeteneği d) İkna kabiliyeti ve pazarlama gücü e) Sorun çözme ve inisiyatif alabilme f) Takım çalışması g) Yabancı Dil h) Yeterli mesleki / teknik bilgi i) İş tecrübesi j) Fiziki ve bedensel yeterlilik		
	1.	2.	3.

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1. En önemli olacak şekilde sıralanmalıdır)

BÖLÜM I-AÇIK İŞLER

6) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

Evet ( ) 6.1. Soruya geçiniz. Hayır ( ) 7.Soruya geçiniz.

6.1) Eleman aranılan meslekler

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	Açık işiniz için cinsiyet tercihinizi belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Cinsiyet önemli değil	Açık İşinizde Engelli Çalıştırmak İster misiniz? 1. Evet 2. Hayır 3. Fark etmez	Talep Edilen Bilgi ve Beceriler * a) Bilgisayar kullanımı b)Analitik Düşünebilme c)İletişim ve ifade yeteneği d)İkna kabiliyeti ve pazarlama gücü e)Sorun çözme ve inisiyatif alabilme f) Takım çalışması g)Yabancı Dil h)Yeterli mesleki / teknik bilgi i) İş tecrübesi j) Fiziki ve bedensel yeterlilik			İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz? ** a) Akraba - Eş Dost b) Gazete - İlan, vb. c) İnternet - Sosyal Medya d) İŞKUR e) Kendi çalışanlarım aracılığıyla f) Özel İstihdam Büroları		
					1.	2.	3.	1.	2.	3.

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1. En önemli olacak şekilde sıralanmalıdır.)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1, **EN FAZLA** 3 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM II – 1 YIL SONRA (27 MAYIS 2023 TARİHİ İTİBARİYLE) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

7)	**1 yıl sonra (27 Mayıs 2023 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam artışı bekliyor musunuz?**	**Evet** ☐ →	**7.1'e geçiniz.**
		Hayır ☐ →	**8. soruya geçiniz.**
		Fikrim Yok ☐ →	**8. soruya geçiniz.**

7.1) 1 yıl sonra (27 Mayıs 2023 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz	Net sayısal artış	Sizce bu meslekte artışın gerekçesi nedir? (İsteğe bağlı)

8)	**1 yıl sonra (27 Mayıs 2023 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam azalışı bekliyor musunuz?**	**Evet** →	**8.1'e geçiniz.**
		Hayır →	**9. soruya geçiniz.**
		Fikrim Yok →	**9. soruya geçiniz.**

8.1) 1 yıl sonra (27 Mayıs 2023 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış	Sizce bu meslekte azalışın gerekçesi nedir? (İsteğe bağlı)

BÖLÜM III - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

9) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek var mı?

Evet ( ) 9.1. Soruya geçiniz. Hayır ( ) 10.Soruya geçiniz.

9.1) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri, bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısı ile nedenlerini belirtiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması 2. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi 3. Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 4. İşin belirli süreli/mevsimlik/geçici olması 5. Talep edilen ücretin yüksek olması 6. Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması 7. Vardiyalı çalışma olması 8. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması							
		1	2	3	4	5	6	7	8

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM IV – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

10) Gelecek 10 yıl içerisinde işgücü piyasasında yaşanan teknolojik değişim ya da dönüşümlerin sektörünüzdeki istihdama yansıması nasıl olacaktır?

İstihdamı arttıracaktır. ( ) İstihdamı azaltacaktır. ( ) İstihdamı Değiştirmez. ( ) Fikrim yok. ( )

11) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz (Geleceğin Meslekleri) meslekler nelerdir?

.....
.....

12) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet ( ) 13. Soruya geçiniz. Hayır ( ) 14. Soruya geçiniz.

13) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandınız?
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Temini ( )
İşbaşı Eğitim Programları ( )
Nakdi Ücret Desteği ( )
Mesleki Eğitim Kursu ( )
Kısa Çalışma Ödeneği ( )
Danışmanlık ve Yönlendirme ( )
Teşvikler ( )

14) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

İŞKUR hizmetleri hakkında yeterli bilgi sahibi değilim. ( )
İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ( )
İŞKUR İnternet sitesi kullanışlı değil. ( )
İŞKUR'da aradığım nitelikte eleman bulamadım. ( )
İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor. ( )
İŞKUR hizmetlerinden memnun kalmadım. ( )
Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması. ( )
Diğer (Belirtiniz).....

15) İşyerinizde uluslararası/geçici koruma altındaki yabancı işçi istihdam ediyor musunuz?

Evet ( ) 16. Soruya geçiniz. Hayır ( ) 17. Soruya geçiniz.

16) Uluslararası/geçici koruma altındaki yabancı işçi istihdam etme sebebiniz nedir?

a) Yabancı dil bilgisine sahip olması
b) İşletmenin hedef kitlesiyle aynı uyruktan olması
c) Teşvikler
d) Yeterli mesleki bilgiye sahip olması
e) İşgücü maliyetinin daha düşük olması
f) Yeterli başvuru olmaması
g) Diğer….(kısaca açıklayınız) **(Son soru)**

17) Uluslararası/geçici koruma altındaki yabancı işçi istihdam **etmeme** sebebiniz nedir?

a) Yabancı işçi çalıştırma prosedürleri hakkında yeterli bilgi sahibi olmama
b) Çalışma izni harcının yüksek olması
c) Kültürel uyumsuzluk
d) Yeterli Türkçe bilgisine sahip olmama
e) Yeterli mesleki bilgiye sahip olmama
f) Yeterli başvuru olmaması
g) Diğer……(kısaca açıklayınız) **(Son soru)**

2022 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.